

Osobito zapažen nastup zbora Branimir bio je 19. svibnja o. g. u Slavonskom Kobašu, u svetištu Majke Božje Kloštarske. Pjevali su lijepu hrvatsku misu Josipa Vrhovskog u h-molu i Händlov Aleluja (dirigent dr. Vladimir Babuš, orgulje prof. Mato Leščan). Poslije mise bio je izveden kratki program marijanskih popijevki: Kamilo Kolb: Sva si lijepa, o Marijo; Rudolf Matz: Suncu prosi vsaka roža; Josip Vrhovski: Proletno cvijeće trgama.

(Uz pohvalu biskupa Jablanovića, koji je predvodio koncelebriranu sv. misu oduševljeni su bili i svi prisutni svećenici i narod. Najbolje priznanje za zbor Branimir je poziv da još ove godine dođe na gostovanje u susjednu župu istoga dekanata).

Koncerti Anđelka Klobučara u Londonu

Mužički život Engleske, a posebno desetmilijunskog Londona, veoma je bogat. Svakodnevno se u Londonu održava toliko koncerata da dnevna štampa može komentirati svega osam do deset posto. I to od veoma poznatih, većinom stranih, umjetnika. A tih ima najviše.

Gostovanja naših umjetnika su veoma malobrojna. Može se reći da ih gotovo i nema. Ima međutim jedna iznimka, a to je zagrebački orguljaš, docent Muzičke akademije Anđelko Klobučar. Pred nekoliko godina, gotovo nepoznat u londonskim orguljaškim krugovima, počeo je koncertirati po manje poznatim crkvama Engleske da bi danas postao jedan od koncertanata koji je pozivan da svira po najvećim engleskim katedralama. On je ovdje naš najtraženiji umjetnik, onaj koji ovdje najviše koncertira i kome su vrata svugdje otvorena.

Orguljaški koncerti u Velikoj Britaniji imaju istaknuto mjesto. Možda jedinstveno u Evropi. Naime, u velikom dijelu Evrope orguljaški koncerti ne održavaju se redovito i suviše često. Oni imaju svoju publiku koja nije veoma brojna. Ta publika posjećuje koncerte, ali s obzirom na to da se većina od njih održava u katedralama nije joj dopušteno niti da oda priznanje umjetniku pljeskom.

U Engleskoj je drugačije. U Westminsterskoj ili bilo kojoj drugoj engleskoj katedrali, koje su većinom srednjovjekovne, na koncertima zauzeto je svako mjesto. Za vrijeme koncerta katedrala gubi u neku ruku svoje duhovno značenje. Ona postaje koncertna dvorana koja kao da je građena za tu vrstu koncerata. Publika nagrađuje umjetnika pljeskom i traži da se pojavi na koru, kamo su onda uprte sve oči željne da ga vide. Treba naime imati na umu da je Engleska zemlja koja ima bogatu orguljašku tradiciju, u kojoj i svaka najmanja crkva ima orgulje i svog orguljaša. Nije čudo da je onda i konkurencija među orguljašima veoma velika.

Engleski orguljaši sviraju veoma korektno. Posebno kad se radi o kompozitorima baroka koji zapravo predstavlja bazu i najveći dio engleskog orguljanja. Romantika je relativno slabo zastupljena. Štječe se dojam da dobar dio engleskih orguljaša, koji inače izvrsno barataju tehnikom, nije osjećajno dorasao da dočara ugođaj jednog Vierna, Francka ili kojeg drugog kompozitora iz tog razdoblja. A o suvremenim kompozitorima da se i ne govori. Oni se dosta rijetko sreću na programima koncerata. No, ako se uopće može govoriti o konzervativizmu kod orguljaških koncerata, onda bi se prije moglo govoriti o konzervativizmu engleskih orguljaša nego o konzervativizmu engleske publike.

Klobučar, djelomično, možda upravo tome može danas zahvaliti svoju ovdašnju popularnost. Nakon neminovnog prvog, klasičnog, dijela programa, drugi dio je kod njega uvijek zastupan hrvatskim i suvremenim stranim kompozitorima. On je engleskoj publici prvi predstavio kompozicije Odaka, Cipre, Devčića, Klobučara i dr. Zanimljivo je napomenuti da je u srednjovjekovnoj katedrali u St. Albansu, koja je u

jedno i jedna od najvećih u Engleskoj, Devčićeva »Res sonora«, iako za ovdašnje orguljaške pojmove hipermoderno, imala najveći uspjeh i poželja najveći aplauz. No mora se odmah i naglasiti da je St. Albans internacionalni orguljaški centar gdje se svake druge godine održavaju festivali na kojima nastupaju najčuvljeniji evropski orguljaši.

Po mentalitetu, engleska je publika, ovdje posebno mislim na onu koja redovito posjećuje orguljaške koncerte, prerasla standardni klasični orguljaški repertoar. Ona je željna da osim Buxtehudea, Bacha i Händla čuje suvremenija dostignuća. Možda bi u kojem mjestu sjeverne Engleske Passacaglia Krste Odaka ili Andante Sostenuto Milo Cipre poželja veći uspjeh nego Res sonora Natka Devčića ili Fantazija i Toccata A. Klobučara. To međutim samo potvrđuje činjenicu da engleskoj publici treba predstaviti suvremena orguljaška djela i upoznati je s kulturom drugih naroda koji možda nemaju orguljašku tradiciju, ali zato mogu danas imati napisana itekako vrijedna orguljaška djela.

Vrijedno je također spomenuti da kod održavanja svojih koncerata Klobučar ne zanemaruje engleske kompozitore. Benjamin Britten prisustvovao je koncertu u Westminsterskoj katedrali kad je Klobučar izveo njegovu dosad jedinu kompoziciju za orgulje »Prelude and Fugue on a Theme of Vittoria« (1947), tehnički veoma tešku, dok zvukovno ostavlja slušaoca prilično hladnim. Klobučar je u St. Albansu dao svjetsku praiizvedbu »Bristolske suite« engleskog kompozitora Petera Hurforda, koji se ujedno smatra i vrhunskim engleskim orguljašem. Peter Hurford je u sviranju perfekcionista. Jedan od onih rijetkih orguljaša koji ne poznaje nečisto sviranje ili krive note. Njegov nedavno održani koncert u londonskom Royal Festival Hallu, koji je bio posvećen isključivo djelima J. S. Bacha, smatran je jednim od koncerata godine. Kao kompozitor on često ulazi u vode atonalnosti i zato vlastita orguljaška djela ne voli sam izvoditi. Osobno ne vjerujem da je Klobučar bio veoma oduševljen kad mu je bilo ponuđeno da svira Bristolsku suitu, jer je pisana veoma znalački a tehnički virtuozno. No izlaza nije bilo. Na koncertu u St. Albansu Klobučar je Bristolsku suitu izveo adekvatno na sebi svojstven način tako da se kompozitor nije mogao dosta zahvaliti na praiizvedbi za koju nije mogao vjerovati da bi bila tako uspješna, a kompozicija tako »dobro napisana«.

Da se Klobučar zaista smatra ovdje našim istaknutim umjetnikom govori i činjenica da je posljednjim koncertima, tj. Westminsterskoj katedrali i u St. Albansu prisustvovao i jugoslavenski kulturni ataše Dr. D. Bogdanović s predstavnicima ambasade.

Ostaje činjenica da Klobučar posjeduje nešto što se kod engleskih orguljaša ne nalazi. Da li je to umijeće u baratanju registrima, iznalaženju novih zvukovnih boja koje kompozitor katkad i nije označio, ili nešto treće, teško je reći. On u sviranju pokazuje daleko više osjećaja, njegova je mašta u pronalaženju novih ugođaja daleko razvijenija nego kod dobrog dijela njegovih kolega. To se najbolje moglo osjetiti u Westminsterskoj katedrali kad je nakon završetka koncerta ostao gotovo pola minute tajac, da bi se onda prolomio aplauz. Iza mene netko je poluglasno primijetio: Tako može svirati samo jedan Slaven.

Z. H.

Koncert Hvalimire Bledšnajder na orguljama u Rimu

Rimski glazbeni život imao je ovih dana jedno osvježenje: 25. siječnja 1974. priredila je izbirljivoj i pomalo razmaženoj i zasićenoj rimskoj publici uspjele veće orguljaških skladbi mlada zagrebačka orguljašica Hvalimira Bledšnajder. Glazbeni život grada Rima veoma je raznovrstan i bogat, pa se rimsko slušateljstvo znade kritički odnositi prema

umjetnicima i njihovim interpretacijama. Zato treba odmah naglasiti da je koncert naišao na veoma dobar prijem kod slušateljstva.

Bilo je to po drugi put da se Hvalimira Bledšnajder predstavila rimskoj publici. Program ovog koncerta obuhvatio je veći pregled orguljaškog stvaralaštva. Bili su zastupani talijanski, francuski, njemački i naš domaći kompozitor i moglo bi se reći da je na taj način u jednoj večeri obuhvaćen čitav niz stvaralaca iz raznih područja, razdoblja i sredina, što je umjetnici dalo mogućnost da pokaže orguljaško stvaralaštvo i svoj osobni rad na interpretaciji te glazbe.

Koncert je započeo Toccatom br. 6 Michelangelo Rossija. Svojom temeljnom elegancijom uvela je slušatelje u elementarne dijelove orguljaške glazbe. Zatim je slijedio Koncert u h-molu Johanna Gottfrieda Waltera — briljantnog karaktera i ritmički precizno određen. J. S. Bach kao otac i stvaralac fuge bio je dostojno zastupljen i to Koralom br. 10 iz Kantate 147, te poznatom Dorskom toccatom i fugom koja je oduševila slušatelje. Naš hrvatski glazbeni život bio je prezentiran Lučićevom Fantazijom u c-molu kojom je mlada umjetnica specifičnom registracijom izazvala neobično živo zanimanje kod talijanske publike. Iza briljantne Toccate u G-duru od Duboisa slijedio je Pastorale od Francka i na kraj koncerta njegov koral u a-molu.

Vrlo brojno slušateljstvo s oduševljenjem i burnim pljeskom pratilo je izvođenje mlade umjetnice koja se dostojno predstavila rimskoj publici. Pripada mlađoj generaciji hrvatskih orguljaša, što daje svakako nade za budućnost. Orguljaška glazba našeg vremena doživljava obnovu i nalazi ponovno vrijednost — posebno kod mladog slušateljstva, što je pokazao i ovaj koncert: u punoj crkvi slušatelji su bili većinom mladi.

Hvalimira Bledšnajder pokazala je svoju tehničku dotjeranost i zrelost u interpretaciji teških opusa. Posebno u registraciji pokazuje svoju invenciju i profinjenost. Pastorale C. Francka ostavio je duboki dojam upravo uspjelom registracijom. Staloženost i smirenost muziciranja došla je do izražaja u Bachovu Koralu. Svakako bi ovaj koral bio bliži svom stvaratelju da je izvođen na orguljama njemačkog graditelja. Poznato je da su talijanske »mekše« i »blaže« od njemačkih, a za izvođenje Bachovih djela, posebno koral, potrebni su reski, zvučni i oštri registri. Nadamo se da će mlada umjetnica imati prilike pokazati svoju umjetničku zrelost za Bacha i u Njemačkoj. Bilo bi šteta da njezino umjetničko djelovanje bude poznato samo užem krugu ljubitelja orguljaške glazbe.

N. D.

Tamburica u srcu Westerwalda

Westerwalder Zeitung od ponedjeljka, 25. ožujka o. g. donio je veliku fotografiju zboru i orkestra »Ferdo Livadić « iz Samobora. Novine su pod velikim naslovom »Gradonačelnik i orkestar iz Samobora u Wirgesu« najavile, čak deset dana unaprijed, gostovanje ovog poznatog ansambla, koji pod vodstvom prof. Zeljka Bradića uz nacionalni instrumentat tamburicu njeguje specifični hrvatski melos i koji uz čisto instrumentalne točke ima na programu zborne i solo-pjesme.

U članku nalazi se uz obavijest o gostovanju i kratka povijest zboru. Osnovan je 1895., a ime je dobio po čuvenom hrvatskom skladatelju Ferdi Livadi-

ću, koji je umro u Samoboru 5. siječnja 1878. Orkestar je obnovljen 1959. Osvojio je prvo mjesto i zlatnu medalju u službenom natjecanju tamburaških orkestara 1972., a 1973. prvo mjesto u Hrvatskoj. Mnogobrojnim nastupima na radiju i televiziji, kao i čestim gostovanjima u susjednim zemljama, zbor je stekao i međunarodni ugled.

Program što ga je 2. travnja o. g. ovaj orkestar izveo u Wirgesu sastojao se od dva dijela, svaki po devet točaka. Prvi je dio počeo završnim kolom iz Gotovčeve opere »Ero s onoga svijeta«. Zatim su slijedile skladbe drugih poznatih skladatelja (Lhotka-Kalinski, Luis, Čaklec, Carmichael, Spišić i dr.).

Pred početak drugog dijela programa izmijenjeni su pozdravi i darovi. Direktor i dirigent zboru dobili su od domaćina Mini-Bibliju tiskanu na sedam svjetskih jezika (djelo se može nabaviti jedino u Gutenbergovu gradu Mainzu).

Sadržaj drugog dijela programa bio je: narodna glazba i pjesme iz različitih hrvatskih pokrajina. Možda bi se moglo primijetiti da je ovaj dio bio suviše lokalistički (samoborski) obojen; čak jedna trećina pjesama iz Samobora i samoborske okolice. I na koncu službenog programa — »Tief in Westerwald«. Cijela dvorana (naravno, osim nas gatarbajtera) oduševljeno je zapjevala pjesmu jer se Wirges nalazi u srcu Westerwalda. To je ujedno bila zahvala orkestru i dirigentu za dva sata lijepog muziciranja. Ovaj ansambl je uvjerljivo — premda fragmentarno — pokazao da će tamburica, folklor, naša kola i pjesme i ubuduće oduševljavati.

Na rastanku najavljen je ponovni skori susret. Ulogu domaćina imat će ovaj put Samobor i Samoborci.

Program koji je održan u Wirgesu ponovljen je slijedeći dan, 3. travnja, u poznatom lječilištu Bad Neuenahr.

Radi Stankić

Gostovanje Instituta za crkvenu glazbu u S. R. Njemačkoj

Ove godine 16. lipnja sastali su se naši mladi radnici Evrope na svoj godišnji skup u Hausenu kraj Frankfurta na Majni u S R Njemačkoj. Susret su organizirali socijalni uredi za naše radnike iz Aschaffenburga, Frankfurta, Offenbacha i Naddušobrižnički ured za Njemačku (naddušobrižnik o. Bernad Dukić). Skup je najavljen kao »Susret hrvatske mladeži«.

Organizatori su ove godine iz domovine pozvali na taj skup Institut za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Poziv je došao baš kao nagrada Institutu za 10. obljetnicu postojanja, koji je proslavio u mjesecu travnju.

Zbor Instituta najprije je nastupio u carskoj katedrali u Frankfurtu na misi pod kojom je bila Prva sv. Pricest djece naših radnika u Frankfurtu, Bjelina prvopričesnika, puna katedrala naših ljudi, blicevi fotografa povećavali su dojam svečanosti. Pod liturgijom izmjenjivali su se glasići prvopričesnika, pjevanje zboru Instituta i glas predvoditelja slavija, župnika o. Joze Zrnčić (uz asistenciju o. Cire Markoča i o. Pavla). Jedan sat kasnije zbor Instituta pjeva na misi mladih u Hausenu pučke i višeglasne skladbe. Poslije msie na priredbi u gradskoj kući Hausena Institut je izvodio duhovne umjetničke i narodne skladbe hrvatskih majstora. Na priredbi su nastupili još folklorna grupa Hrvatskog centra iz Frankfurta pod vodstvom dr. Josipa Lucića i dječji zbor Hrvatskog centra iz Offenbacha pod vodstvom s. Mercedes Dočić.

Na povratku u domovinu Institutu je nastupio s istim programom u crkvi sv. Pavla u Münchenu. Izvođenjem raznolikog programa Institut je želio pružiti našim radnicima jedan dio naše glazbene baštine i podsjetiti naše sunarodnjake na domaću riječ i rodno grudo. Na svim nastupima zborom je dirigirao mo. Anđelko Milanović uz pratnju na glasoviru ili orguljama s. Imakulate Malinke.